ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Χ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'—ΕΤΟΣ ΙΗ'—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7679
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Κορίνθου ἀριθ. 210 Ἀριθμ. Τηλεφώνου 24-94
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Ὁδὸς Μαιάνδρου ἀριθ. 37

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
14
ΜΑΪΟΥ 1937

Σελήνη 4 ἡμερῶν. Ἀνατ. ἡλίου 5.40 Δύσις 7.07.
Γλυκερίας μάρτυρος

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

16 ΙΟΥΛΙΟΥ 1934--13 ΜΑΪΟΥ 1937

ΤΟ ΜΕΓΑ ΣΠΗΛΑΙΟ ΖΩΣΜΕΝΟ ΣΤΙΣ ΦΛΟΓΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ κ. Δ. ΛΑΓΑΡΗ

Ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αἰγιαλείας καὶ Καλαβρύτων καὶ τῇ παραστάσει τοῦ λαοφιλοῦς Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἀθ. Αὐτοῦ χειροῖς ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῆς Μονῆς Μ. Σπηλαίου, ἐπιτελεσθεῖσα χθὲς τὸ μέγα καὶ ἱστορικὸν αὐτὸ γεγονός. Τὸ ἱερὸν αὐτὸ τέμενος τὸ συνδέσμευον ἀρρήκτως μὲ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα, ἔδει κατόπιν ἀτυχοῦς περιπετείας νὰ ἀναγερθῇ καὶ πάλιν μεγαλοπρεπὲς καὶ περίλαμπρον. Πόθος πατριωτικὸς ἀναμνήσεις δὲν μᾶς ὑπενθυμίζουν ἢ δρᾶματα καὶ πολιτικοὶ αὐτοῦ ὑπηρεσίαι εἰς τὴν Πατρίδα. Ἀλλὰ ἡ ἱερὰ αὐτὴ ἑστία ὑπῆρξε τὸ προπύργιον τῶν κατατρεγόντων ἐκεῖ καὶ καταδυναστευομένων. Ὑπῆρξεν ἡ ἱερὰ αὐτὴ καὶ ἡ παρηγορία, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκένωτος πηγὴ τῆς ἐθνικοφροσύνης τῆς Ἑλληνικῆς ἀλκῆς, ἡ ὁποία μὲ τὸ ἱερὸν ἄρμα τοῦ ἀθάρρους, κατήγαγε τοὺς ἐθνικοὺς βριαμβεύτας.

Ἰδιαιτέρως ἡ Πελοποννησιακὴ μητρόπολις παλλομένη ἀπὸ ἱερὰν συγκίνησιν, παρακολουθεῖ μετ' εὐλαβείας τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ περικλεοῦς αὐτοῦ ναοῦ, ὅστις διὰ πολλῆσι καὶ πάλιν εἰς τοὺς κόλπους του τὰ ἐναπομείναντα ἱστορικὰ κειμήλια, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ ἔθνος ἀποτελοῦν μίαν ἱερὰν παρακαταθήκην, ἣν ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς οἱ πρόγονοί μας. Καὶ ὑπὸ τοὺς αἰσίους αὐτοὺς οἰωνοὺς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἴδῃ ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτοῦ Παλλαδείου ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀγαλουχήθησαν οἱ νεώτεροι γενεαί.

Ἀφίκετο ἐξ Ἰουλίου 1934—δέκα μῆνες Μαΐου 1937. Εἶναι δύο ἡμερομηνίαι ποὺ θὰ μείνουν βαθιὰ χαραγμένες στὴ μνήμη κάθε Ἕλληνος, ἀλλὰ καὶ ξένου ἀκόμη ποὺ ξέρει καλὰ τὴν ἱστορία τοῦ τόπου μας.

Ἕνα ἤσυχο καλοκαιρινὸ ἀπόγευμα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1934, τὰ χαλκόφωνα τοῦ τηλεγράφου καὶ τὰ ἀνοιχτὰ κύματα τοῦ ἀσυρμάτου ἀπήγγειλαν στὸν κόσμο ὁλόκληρο ἕνα μεγάλο γεγονός. Τὸ Μέγα Σπήλαιο, ἡ μονάστριμα μὲ τὰς μακραίωνας παραδόσεις καὶ τὴν ἱστορία δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ἡ τρίτη κατὰ τὸν χρόνον εἶχε παραδοθῆ στὶς φλόγες καὶ εἶχε γίνει σωστὸ παραμύθι τὸ πυρὸς ὁλόκληρο τὸ μεγαλοπρεπὲς κτίσμα ἀποτελοῦν τὸ μοναστηριακὸ καὶ μαζὶ μ' αὐτὸ κάτι κειμήλια ἀνυπολόγιστου ἀξίας καθὼς καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ μοναστηριοῦ ἐκτὸς τῶν ἄλλων δώρων καὶ αὐτόγραφα πολλῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου καθὼς καὶ ἡ ἱστοτελὴς τοῦ Ἰμπραὴμ πασᾶ τὴν ὁποίαν ὁ κατακτητὴς κατέλυσε τοὺς μοναχοὺς νὰ τοὺ παραδώσουν τὸ μοναστήρι, ἀλλὰ τὸ ἀρνήθηκε ἔμεινε τελικὰ ἀπάτητο τὸ πεδάρι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ ἔκαψε τὴν ἱστορία. Ὁλόκληρο τὸ μοναστήρι.

Ἐκείνεσε τότε νὰ εἶμαι ἀπόστολος τοῦ θρησκευτογράφου ποὺ ἔβγαινε στὸν τόπο τῆς τραγικῆς φρικιᾶς ἡ ὁποία ἤρθε τόσο ὡμὰ ἐπιβεβαιωμένη στὸ Κράτος τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς κοριτσίλας ποὺ ἀγαπιόσασε τότε, τὴν ὁποιχρέωσαι νὰ εἶχε ἐς θεματοφύλαξ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἔθνους, νὰ φροντίσῃ νὰ εἶμαι γιὰ τὴ περισυλλογὴ καὶ τὴ σωστὴ διαφύλαξι ὅλων ἐκείνων ἀμυθήτου ἀξίας κειμηλίων ἀποὺς ἤσαν τῆδε-κακεῖσε σκορπισμένα χωρὶς καμμιὰ πραγματικὴ φροντίρι καὶ τὰ ὁποῖα ἐ-ρωδοτήσαν στὸ Ἔθνος ζωὴ καὶ ὑπάρξεις αἰώνων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς.

Ἡ πρώτη φλόγα ἐνεφανίσθη τὴν νύχτα μοναχοῦ Δόξεντίου. Ἐκεῖ, ἐμεινε καὶ ἡ μεγίνη ἀγωνιοφαγματικὴ ἀκόμη. Σὲ λίγο ἡ φωτιὰ μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα ἐπῆρε τὸ ὁλόκληρο τὸ συγκρότημα τὸ μοναστήρι μὲ τὴ μαγικὴ ἱστορία ζάστηκε ἄλο ἀπὸ ἀφῆς ποὺ νόμιζε κανεὶς ὅτι ἀγγίζουν Ὀβρανό. Ὅταν, τὸ πρωΐ ἀκολουθήσαντας ἀετοῦ, ἀκολουθήσαντας τὴν πυρκαϊὰς, ἀκολουθήσαντας τὴν ὁποῖαν ἀφῆσαν ἀπὸ Ζαπάντα καὶ ἔλαι μαζὶ πήρανε τὴν ἀνατολὴ γιὰ τὸν τόπο τῆς καταστροφῆς βρεθήκαμε μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα ποὺ γέμισε τὴ ψυχή μας ἀλίμπι καὶ τρόμο. Ἀπὸ τὸ ἄρμα ἡ ἀγρύπνης τῶν βράχων ἀρχίσαν νὰ ἀνεβαίνουν μὲ τὸ ὁποῖο ἀνεβαίνουν τὴν ἀτμόσφαιρα ἡ ἀναβαίνουν τὸ ὁποῖο ἀνεβαίνουν τὸν Ἑκκλησιὰν τὴν ἀτμόσφαιρα ἡ ἀναβαίνουν χωρεῖν, ποὺ καλοῦν τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἀνεβαίνουν τὸ ὁποῖο ἀνεβαίνουν τὸ ὁποῖο ἀνεβαίνουν τὸ ὁποῖο